

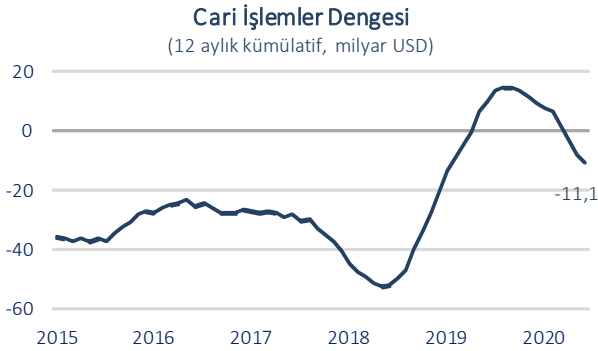

Haziran'da dış ticaret açığı %17 daraldı.

TÜİK verilerine göre Haziran ayında ihracat hacmi geçen yılın aynı ayına kıyasla %15,7 yükselerek yaklaşık 13,5 milyar USD olurken, ithalat %8,3 artarak 16,3 milyar USD düzeyinde gerçekleşti. Böylece, dış ticaret açığı yıllık bazda %17 daralarak 2,8 milyar USD oldu. Ocak-Haziran 2020 döneminde ise dış ticaret açığı yıllık bazda %73,2 genişledi. Bu dönemde ihracatın ithalatı karşılama oranı 2019'daki %86,5 seviyesinden %75,9'a geriledi.

Cari denge Haziran'da 2,9 milyar USD açık verdi.

Cari açık Haziran ayında yıllık bazda 2,8 milyar USD genişleyerek 2,9 milyar USD seviyesinde gerçekleşti. Bu gelişimde salgınla birlikte azalan net turizm gelirlerinin yıllık bazda 2,5 milyar USD daralması öne çıkarken, taşımacılık gelirlerinde kaydedilen 1,2 milyar USD'lik kayıp da rol oynadı. 12 aylık kümülatif verilere göre cari açık Haziran'da 11,1 milyar USD ile Ocak 2019'dan bu yana en yüksek düzeyinde gerçekleşti.

Doğrudan yatırımlar...

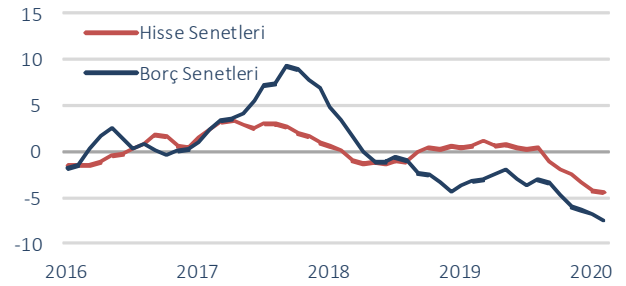
Yurt içine yönelik doğrudan yatırımlar Haziran ayında zayıf kalmaya devam etti. Bu dönemde, doğrudan yatırımlar yıllık bazda %77 oranında azalarak 226 milyon USD'ye inerken, net doğrudan yatırımlar kaleminde 3 milyon USD ile sınırlı sermaye girişi yaşandı. Haziran ayında

gayrimenkul yatırımları kaleminde 183 milyon USD sermaye girişi yaşandı.

Portföy yatırımlarında sermaye çıkışı devam etti.

Haziran'da portföy yatırımlarında 1,5 milyar USD tutarında sermaye çıkışı kaydedildi. Yurt dışı yerleşikler hisse senedi ve DİBS piyasalarında sırasıyla 31 milyon USD ve 427 milyon USD tutarında net satış gerçekleştirdi. Ayrıca, bu dönemde genel hükümetin yurt dışı tahvil piyasasında yaptığı 2 milyar USD tutarındaki net geri ödeme portföy yatırımlarındaki sermaye çıkışında etkili oldu.

Yurt Dışı Yerleşikler Kaynaklı Sermaye Akımı
(12 aylık kümülatif, milyar USD)

Mayıs ayında 9,7 milyar USD net girişin ardından diğer yatırımlar kaleminde Haziran'da 5,3 milyar USD net sermaye çıkışı kaydedildi. Söz konusu gelişimde, yurt içi bankaların yurt dışı muhabetlerindeki efektif ve mevduat varlıklarındaki 2,3 milyar USD artışın yanı sıra yurt dışı bankaların yurt içindeki mevduatında yaşanan 1,5 milyar USD'lik azalış önemli rol oynadı. Haziran ayında bankalar, Genel Hükümet ve diğer sektörlerin yurt dışından sağlanan kredilerde net geri ödeyici olduğu görüldü. 12 aylık kümülatif verilere göre uzun vadeli borç çevirme oranı bankacılık sektöründe %74, diğer sektörlerde %77 oldu.

Türkiye'ye Net Sermaye Girişleri

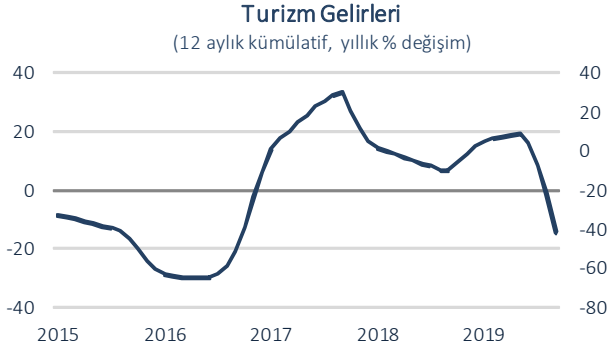
	12 aylık kümülatif veriler (milyon USD)		Sermaye Girişlerinin Dağılımı (%)	
	Aralık 2019	Haziran 2020	Aralık 2019	Haziran 2020
Cari İşlemler Dengesi	8.895	-11.094	56,5	-
Toplam Net Yabancı Sermaye Girişi	5.615	-3.467	-	-
-Doğrudan Yatırımlar	5.860	4.636	37,2	12,6
-Portföy Yatırımları	-1.246	-15.612	-	-
-Diğer Yatırımlar	967	7.513	6,1	20,4
-Diğer	34	-4	0,2	-
Net Hata ve Noksan	-8.186	-10.043	-	-
Rezervler⁽¹⁾	-6.324	24.604	-	66,9

Not: Rakamlar yuvarlamadan ötürü toplamı vermeyebilir.

(1) Rezervler, toplam net sermaye girişleri ile cari denge arasındaki fark olup (-) değer rezerv artışını, (+) değer rezerv azalışını gösterir.

Rezerv varlıklar Haziran'da 7,7 milyar USD azaldı.

Rezerv varlıklar Mayıs ayında 2,7 milyar USD artış kaydetmesinin ardından Haziran'da 7,7 milyar USD azaldı. Bu dönemde net hata ve noksan kaleminde ise 2 milyar USD tutarında sermaye girişi yaşandı.

Beklentiler...

Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanan öncü dış ticaret verilerine göre, Temmuz ayında yüksek baz ve salgının olumsuz etkisiyle ihracat yıllık bazda %5,78, ithalat da %7,66 azaldı. İthalatın ihracattan daha hızlı azalmasının etkisiyle Temmuz'da dış ticaret açığı yıllık bazda %16,8 daraldı. Dünya genelinde süregelen koronavirüs endişeleri ihracat üzerinde, tarihi yüksek seviyeleri test eden döviz kuru da ithalat üzerinde baskı yaratıyor. Uluslararası uçuşların Temmuz ayından itibaren kademeli bir şekilde başlamasının turizm gelirlerini bir miktar desteklemesi beklense de sürecin yavaş seyretmesi ve dünya genelinde vaka sayılarındaki artışın hız kesmemesi, cari açık üzerindeki turizm sektörü kaynaklı baskıların devam edeceğine işaret ediyor.

Ödemeler Dengesi

(milyon USD)

	Haziran 2020	Ocak - Haziran 2019	Ocak - Haziran 2020	% Değişim	12 Aylık Kümülatif
Cari İşlemler Dengesi	-2.934	185	-19.804	-	-11.094
Dış Ticaret Dengesi	-2.047	-6.972	-18.241	161,6	-27.916
Hizmetler Dengesi	-294	13.182	3.667	-72,2	27.598
Seyahat (net)	29	8.805	2.723	-69,1	19.637
Birincil Gelir Dengesi	-570	-6.171	-4.970	-19,5	-11.344
İkincil Gelir Dengesi	-23	146	-260	-	568
Sermaye Hesabı	0	18	-20	-	-4
Finans Hesabı	-956	142	-21.742	-	-21.141
Doğrudan Yatırımlar (net)	-3	-3.161	-1.937	-38,7	-4.636
Portföy Yatırımları (net)	1.499	-1.601	12.765	-	15.612
Net Varlık Edinimi	-1.036	2.016	-1.029	-	1.609
Net Yükümlülük Oluşumu	-2.535	3.617	-13.794	-	-14.003
Hisse Senetleri	-31	858	-3.970	-	-4.422
Borç Senetleri	-2.504	2.759	-9.824	-	-9.581
Diğer Yatırımlar (net)	5.255	4.094	-2.452	-	-7.513
Efektif ve Mevduatlar	3.595	4.021	-10.044	-	-18.569
Net Varlık Edinimi	2.605	8.044	2.591	-67,8	2.371
Net Yükümlülük Oluşumu	-990	4.023	12.635	214,1	20.940
Merkez Bankası	255	552	11.213	1.931,3	13.156
Bankalar	-1.245	3.471	1.422	-59,0	7.784
Yurt Dışı Bankalar	-1.511	1.738	437	-74,9	4.934
Yabancı Para	-900	1.323	-2.015	-	2.463
Türk Lirası	-611	415	2.452	490,8	2.471
Yurt Dışı Kişiler	266	1.733	985	-43,2	2.850
Krediler	1.616	7.196	7.233	0,5	16.947
Net Varlık Edinimi	149	-70	-160	128,6	278
Net Yükümlülük Oluşumu	-1.467	-7.266	-7.393	1,7	-16.669
Bankacılık Sektörü	-373	-5.782	-3.850	-33,4	-9.407
Bankacılık Dışı Sektörler	-902	-1.028	-3.131	204,6	-6.380
Ticari Krediler	46	-7.097	367	-	-5.949
Diğer Varlıklar ve Yükümlülükler	-2	-26	-8	-69,2	58
Rezerv Varlıklar (net)	-7.707	810	-30.118	-	-24.604
Net Hata ve Noksan	1.978	-61	-1.918	3.044,3	-10.043

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem
Bařekonomist
izlem.erdem@isbank.com.tr

İlker řahin
Uzman
ilker.sahin@isbank.com.tr

Alper Gürler
Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Ahmet Berat Ocak
Uzman Yardımcısı
berat.ocak@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya
Müdür Yardımcısı
dilek.kaya@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.